

je mnogo premalo mislilo, koliko dobičkov bi naša zemlja lahko dala. Avstrija ima več kot 6 milijonov hektarjev zemlje, na kateri se prideluje krmo. Ako bi se pridelovanje krme le za 25% dvignilo, krilo bi bilo avstrijsko poljedelstvo domače potrebe in bi bilo lahko še svoje pridelke izvažalo. Ali danes so zemljišča za pridelovanje trave v naravnost žalostnem stanju. Kajti za vse imajo denarja, le za kmetijstvo ne. Ako bi se dovolilo potrebna denarna sredstva za osušenje mokrih travnikov in za vpeljavanje vode na suhe travnike, bi se zamoglo zvišati pridelovanje krme. S tem bi bila tudi mesna draginja končana. In vendar se pri nas ravno to stvar tako zanemarljivo, kakor menda nikjer drugod na svetu. Povsod je polno uradnikov, le ravno v tem oddelku ne.

Tudi glede živinozdravilstva bi bilo mnogo potožiti. Mi imamo mnogo premalo živinozdravnikov in ti imajo še preveliko pisarskega dela. Istotako se stori premalo glede varstvenega cepljenja. Leta 1907 je poginilo v Avstriji 24.000 svinj na „rotlaufu“. Ako je ena svinja 60 K vredna, potem znaša letna škoda vsled te bolezni skoraj 1½ milijonov kron. Kaj pa stori država? Pri varnostnem cepljenju proti tej bolezni hoče še dobiček napraviti. Ni čuda, da morajo potem kmetje do 4 kron plačati, ako hočejo svojo svinjo obvarovati pred boleznijo.

Tako člankar. Tudi naše mnenje je, da se za kmeta v državi mnogo premalo stori. Kmet je temelj državi! Na to naj bi mislila vlada!

Naši častiti naročniki in uvrstniki naj poslušno na znanje vzamejo, da mi plačila na nas le tedaj pripoznamo, kadar se denar po poštni nakaznici ali položnici poštne hranilnice na našo upravnitvo pošlje, ali tedaj, kadar se zneski neposredno v našem upravnitvu v Ptuj, gledališko poslopje šteje 3, proti potrdilu prevzamejo.

Plačila, katera prevzamejo druge osebe, nimajo za nas nobene veljavnosti.

Upravitvo „Štajerca“ v Ptuj.

Prošnja.

Bodite tako dobri in dajte

v bogim pticam

živeža! Saj vidite, da je huda zima; povrnile vam bodo po leti tisočkrat! — Imejte tudi z živino usmiljenje, da ne bodo v zimi trpele; dajte s tem lepe izgleda o milosti, posebno otrokom!

Novice.

Rudniška nesreča. Pred 15 leti se je zgodila v rudniku „Möbins“ v Myslovicu (Slezija) velikanska rudniška nesreča. 280 rudarjev je našlo takrat v jami svojo smrt. Štiri tedne se je takrat dan in noč delalo, da bi se nesrečneže rešilo, a vse zastoj. Naposled so morali v rudnik vodo spustiti in tako je ostal grob teh podzemeljskih junakov skozi 15 let zaprt. Zdaj pa je dobil lastnik rudnika zopet pravico, kopati premog. Odprlo se je zopet rudnik in v kratkem bodo prišli do mrličov. Ti mrličji bodo bržkone še dobro ohranjeni, ker je njih grob pred zrakom zaprt.

Občina zasuta. V občini Perinaldo (Italija) se je odtrgal velikanski kos gore. Zemlja je zasula 30 hiš, od katerih se prav nič več ne vidi. K sreči so se ljudje pravočasno rešili.

Prvaški milijonar — oderuh. Pred kratkim napravila je obsodba milijonarja pl. Gorupa v Trstu mnogo razburjenja. Ta možakar je, kakor že rečeno, milijonar. Obenem je tudi do kosti navdušen Slovenec in prvaški narodnjakarij so mu kadili, kakor divjaki svojim malikom. Zdaj pa se je pred sodnijo dokazalo, kakšne vrste človek je ta „plemeniti“ slovenski „rodoljub“. Obsojen je bil namreč pred sodnijo zaradi oderuštva na en mesec zopora in 800

kron globe. Zagovarjal ga je pred sodnijo slovenski voditelj poslanec dr. Rybář, katerega smo tudi že v našem listu lažnika imenovali, brez da bi nas tožil. Torej slovenski milijonar, ki mu teče iz ust med rodoljubja, obsojen kot oderuh... Tržaški Slovenci so lahko ponosni na svoje znamenite moze in vodje!

Tatova smrt. V vasi Poli pri Rimu imajo kapelo z mnogo občudovano in dragoceno podobo Matere Božje. Papež Pij IX. daroval je tej podobi krono z diamanti v vrednosti 20.000 lir. Te dni pa je hotel neki tat iz podobe diamante ukrasti. Ali ko se je s tem trudil, da bi diamante iz kamenja iztrgal, padla je težka podoba nanj in ga ubila. Drago jutro je našel mežnar mrtvega tatarja.

130 let star je bil graščak Mihajl Ciarnodolin v Doroboju na Ruskem, ki je pred kratkem umrl. Njegova žena mu je pred 70 leti umrla. Zakonska ta dvojica imela je 18 otrok, od katerih pa živi le še en sin.

Plodovita ženska je soproga hišnega lastnika Guldner v Bronzollu; imela je že trikrat dvojčke, zdaj pa je celo trojčke dobila. Žena je 36 let stara in ima že 20 otrok, ki so vsi zdravi in pri življenju.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Štajerski deželni zbor.

Prvi seji deželnega zbora predložil se je tudi proračun za l. 1912, ki kaže precej žalostno sliko. Vidi se, kako na eni strani država s svojo nesrečno politiko, na drugi pa prvaško-slovenski poslanci z brezvestno svojo obstrukcijo deželo na rob propada in beraštva spravljajo. Proračun kaže sledeče številke:

Potrebščina	Primanjkljaj (—)
Kron	Preostanek (+)
	Kron
Deželni zastop	104.400
Deželna uprava	969.320
Policija	640.050
Deželna kultura	2.838.601
Solstvo	14.923.409
Dobrodelstvo in zdravilstvo	13.557.690
„Vorspann“	100
Akt. in pas. obresti	1.527.843
Realitete	1.385.819
„Gefälle“	650
Penzijski sklad	531.437
Penzijsko zavar. skl.	25.240
Doneski k temu	422.709
Starostni in boln. sklad	19.980
gozdnih del.	—
Požarniški sklad	75.600
Za rajfajznovke	12.840
Sklad za obrtnijo	37.125
Donesek k njemu	30.000
Razno	10.000
Skupaj	37.112.618
	— 16.070.380

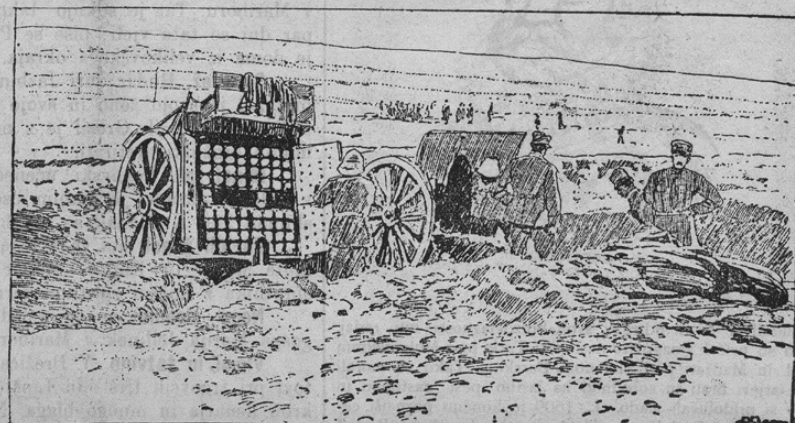
— Seja dne 23. januarja je že dokazala, da se slovenski klerikalci zopet nočejo podati in da hočejo svojo brezvestno igro nadaljevati. Najprve se je predložilo razne predloge, od katerih naj omenimo predlog posl. Wastian, Negeri. t. d. glede kmalašnjega uresničenja železnice Maribor-Wies. Skupno so je podalo 43 predlogov. Potem se je vršilo prvo čitanje večidel o železniških predlogih. Po izvolitvi štiri odsekov se je predlagalo, da se izroči razne važne gospodarske načrte dotičnim odsekom. Večidel so

to predlogi, na katere ljudstvo že prav težko čaka. V tem trenutku pa je ostal vodja slovensko-klerikalnih poslancev dr. Korošec in je podal izjavo, iz katere je razvidno, da hočejo klerikalci še zanaprej delo v zbornici preprečiti in obstruirati. Takoj za njim je govoril dr. Verstovšek brezpomembno in smešno, dokler se ni seja zaključila. Usodo deželnega zbora poročamo v telegramu.

Sramotna igra je, kar uganjajo slovenski klerikalni poslanci z vbogim ljudstvom, ki itak od danes na jutri ne ve, kaj bode jedlo. Vsa klerikalna politika je pač tako nebovpijoča sleparija, da se človeku že gabi. Par oseb, ki izrabljajo vero za svoje osebne in politične „kšefte“, je merodajnih. Ti ljudje komandirajo in zasledujejo svoj cilj. In vse ostalo ljudstvo mora jeziki za zobmi držati ter molčati in tiho trpeti. Dežela je na robu propada; kmet, delavec in obrtnik si ne morejo več pomagati, vse vzdihuje pod grozno draginjo in neznosnimi davki, — in na ramenah tega izmozganega ljudstva plešejo ti farški politikasti bahkantični ples strastne pijanosti... Razumemo, da si ljudstvo samo ne pomaga, ker si ne more pomagati. Skozi desetletja in stoletja so isti farški hujskači in njih inkvizitorski predhodniki ljudstvo poneumovali, zadrževali dušni razvitek ljudstva, prepovedali izobraževanje v imenu bogov in vravog, — tako da je ljudstvo pričelo klečati ne pred Bogom, marveč pred črno sukno farškega politika! In vsaki besedi političnega hujskača se pokori to prestrašeno, s peklenškimi mukami zbegano ljudstvo, — v vodo hiti, ako bi to komandiral ta ali oni črni gospodov, ki se sami ne pokorijo niti božjim niti papeževim zapovedim. Da pri vsemu temu vera trpi, to bando seveda tudi nič ne briga; kajti če bi se brezvestno bolj izplačalo, postali bi klerikalni voditelji brezverci. Saj se nahaja med njimi cela vrsta političnih poštnjakov a la dr. Verstovšek in dr. Benkovič, ki so svoje napredno „prepričanje“ slekli kakor srajco... Politično banditovstvo je, kar počenjajo slovenski klerikalci zdaj na Štajerskem. Dežela se mora pri takem počenjanju izkraveti, mora priti v najhujše beraštvo, tisočero kmetov se mora seznaniti z eksekutorjem, — a kaj briga to klerikalce! Sami so siti do grla in vse drugo je postranska stvar; sami se zabavajo s pol nagimi judovskimi babami, kmet-ska deca pa naj zaradi njih od lakote pogine... Tako stoji danes stvar in s takimi političnimi zločinci je vsako posvetovanje, vsako občevanje sploh nemogoče! Taki ljudje morajo žeti vihar, ker sejejo veter... Pri vsem temu ti politični sleparji še delajo, kakor da bi res varovali ljudske interese. Povejo naj enkrat na svojih shodih ali pa v svojih lažljivih listih, kaj bode njih brezvestna obstrukcija v deželnem zboru ljudstvu pomagala! Povejo naj resnico, da se jim gre le „kšeft“, le za lastni žep, le za mogotstvo, zatiranje! Naravnost smešna je lažljivost farških listov. Zdaj priobčujejo celo vrsto predlogov, ki so jih klerikalni poslanci v deželnem zboru stavili. Res je, stavili so te predloge, — ali ob-

Od vojske.

Danes prinašamo zopet sliko iz italijansko-turškega bojišča. Slika kaže laško artiljerijo v šancah pred mestom Aizara, katerega so Lahi že pred meseci zavzeli. Šance so v sredi v puščavi in je služba vojakov prav težka.

In der Wüste bei Aizara verschanzte italienische Feldartillerie.

Vzemite,

ako ste nahodni, hripavi ali zašajljani in ako težko dihate, Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid«. Mi smo se sami peprčili pri prsnihi bolečinah bolečinah, v vratu itd. o

enem so s svojo obstrukcijo preprečili, da bi se o teh predlogih razpravljalo in sklepalo. Ali ni to sleparija?... Mnogo zidajo klerikalci na pokornost in nevednost ljudstva. Ali končno se bode ljudstvo vendar vzdrnilo in takrat bode prišel sodni dan za protikršćanske, protiljudske klerikalne pijavke!

Sejem v Ptuj. Zivinski sejem dne 16. januarja in svinjski sejem dne 17. januarja sta se tako-le obnesla: Prignalo se je 117 konjev, 710 kosov govede in 620 svinj, vse lepo plemo večidel iz ptujске okolice. Cene v razmerju z dobrim blagom jako nizke in se je vsled tega tudi vse hitro razprodalo. Špeharski sejem dne 19. januarja je bil od strani špeharjev prav dobro obiskan. Čeprav je prišlo mnogo tujih kupcev, bi jih bilo lahko še več prišlo. Prodajalo se je le prima-blogo. Cene: Prima-špeh (brez kože) od K 1'64 do 1'70; mast (šmer) od K 1'70 do 1'80; šunka od K 1'40 do 1'44; pleče od K 1'20 do 1'30; hrbet (riba) od K 2'— do 2'40; meso za klobase od 1'64 do 1'70. — Prihodnji svinjski sejm dne 6. in 7. februarja. Špeharski sejem vsaki petek. Priporoča se živahno udeležbo zlasti od zasebnikov. Pojasnila glede sejmskih zadev daje mestni tržni komisariat.

Zgornje-radgonski okrajni zastop je prišel pri zadnjih volitvah zopet v napredne roke. Tri leta so tam prvaki gospodarili in naravnost škandalozno gospodarili. Zdaj se mora napredni zastop truditi, da popravi prvaške grehe. Pred kratkem obdržal je okrajni zastop pod predstvom načelnika g. Franca Wratschko svoje prvo zborovanje. Načelnik je pozdravil navzoče in dejal, da hoče okrajni zastop zdaj brez ozira na narodnjaške prepire za prebivalstvo uspešno delovati. Okraj leži na jezikovni meji in se mora tedaj na želje obeh narodnosti ozirati. Načelnikov govor se je vzel z velikim odobravanjem na znanje. Potem se je razpravljalo o okrajnem proračunu za l. 1912; pregledalo se je vsako točko in jo sprejelo. Iz leta 1911 ostane dolga 4.800 K (ta dolg so prvaški gospodje napravili!). K temu pridejo še državne in deželne premije za bibe v znesku 240 K, ki se jih je za okrajno blagajno porabilo, tako da znaša skupni dolg 5.000 kron (prvaki s Kuncijem so pač lahko ponosni na svoje 3 letno „gospodarstvo“!). Ta dolg je treba v enem letu poplačati; kajti tisti, ki so za menice prejele dobro stali, nočejo tega zdaj več storiti. Nadaljne okrajne potrebščine znašajo m. dr. za vzdržanje

Cesar Rudolf II.

Dne 20. januarja 1912 je bilo 300 let, odkar je v Pragi umrl cesar Rudolf II., katerega sliko danes prinašamo. Kot sin cesarja Maksimilijana II. in hčerke Karla V. bil je dne 18. julija 1552 na Dunaju rojen. Na cesarski tron je prišel po smrti svojega očeta leta 1576. Bil je sicer talentiran, ali svet in človeštvo mu ni dopadlo in tako so prišle avstrijske dežele pod njegovim vladanjem v največjo zmedenost in vznemirjenost. Cesar

Kaiser Rudolf II.
zum 300. Todestage d. Monarchen

Rudolf II. se ni odtrgal svoji brezdelavnosti niti tedaj, ko so pričeli zmogovito nastopati Turki pod Muhamedom III. in Madžari pod Stefanom Borskog. Tako so morali cesarjevi brati in sorodniki na lastno pest nastopati in so si pridobivali vladno. L. 1609 je končno poznejši cesar Matijaž Rudolfa prislili, da je ta žeslo odložil. Rudolf je hotel sicer s pomočjo evangelske unije svojo vladno nazaj pridobiti. Ali v teh bojih ga je dohitela večna zmogovalka smrt.

okrajnih cest 1. razreda 5.000 K, 2. razreda 8.680 K, za postajo annuite 1.680 K. Za pokritje vseh potrebščin, ki znašajo 37.292 K, sklenilo se je 54% doklad. Kadar se bode od prvaškega zastopa zanemarjene razmere uredilo, ceste v red spravilo in dolgove plačalo, bodejo se tudi doklade znižale. Shod je dokazal, da je okraj zdaj zopet v pravih rokah in da mu je gospodarski razvitek zasigurnjen. Vrli g. Wratschko je pač pravi mož za tako delo in okraju je le čestitati, da je zopet načelnikstvo prevzel.

Požar. Iz Sevnice se poroča, da je nastal ogenj v lesenem poslopju graščine Montpreis, v katerem je imel trgovec s premogom Anton Rupnik 40 vagonov premoga shranjenega. Rupnik im škoda za 18.000 K, a je k sreči za 16.500 K zavarovan. Tudi graščina ima za 1.500 K škode. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Roparski napad. V bližini Šoštanj napadel je neznanec usnjarskega mojstra Martina Globačnik, ga daval in zahteval od njega denarja. Ali Globačnik je udaril roparja s palico čez glavo, nakar je ta zbežal.

Nasilnež. V Brežicah je zahteval stražnik Rail v neki gostilni, da se zapre, ker je bila ura že pozna. Nato ga je delavec Jožef Salnik napadel in na tla vrgel. Stražnik je moral sabljo potegniti in je nasilneža čez glavo udaril ter ga težko ranil. Salnik je potem zbežal; ali vjeli so ga hitro in oddali sodniji.

Celjsko porotno sodišče začelo bo 12. februarja svoje obravnave. Doslej so naznanjeni sledeči slučaj: Gjuro Jovanović, Mirko Jan, Sretan Cotic Ivan M. Milanović (zaradi ropa in tatvine); Janez Grošelj (zločin proti naravnosti); Anton Završnik (tatvina in goljufija); Štefan Knez (težka telesna poškodba); Florijan Prah (uboj); Janez Plementaž (rop).

Vlomi in tatvine se množijo v zadnjem času v Studenecih pri Mariboru. Tovarnar Koniger je zasačil tatove, ko so hoteli ravno v njegovo stanovanje vlomiti. Prepodil jih je z revolver-skimi strelci. Malu nato so pri gostilni Gasparitsch prepodili tatove, kateri so hoteli ravno iz leva svinjo ukrasti. Tudi pri trgovcu Kaiber so bili prepodeni. Hčerko vrtnarja Plotsch, ki je šla iz trgovine, pa je neki zločinec napadel in ji je z grožnjami vse blago vzel. Upati je, da se zločinec malu zasači.

Cerkveni rop. Neznani tat je vlomil v nabiralnik cerkve sv. Rupreta pri Laškem in ukradel 40 K denarja.

Smrtna nesreča. Vsled ledene poti je izdrsil hlapec Jožef Čebul, ko se je peljal proti Celju. Padel je pod voz in dobil take rane, da je v bolnišnici umrl.

Oče in sin. V Loki pri Žusmu je posestnik Žlender vzel svojemu očetu ključ od kleti, ker je oče večkrat po vino šel. Vsled tega sta se stepala. Sin je v pretepu očeta precej hudo poškodoval.

Hitro vjet. Janez Stiplovšek iz celjske okolice je bil že več let zaradi tatvine in sleparije zaprt. Te dni je zopet v Mariboru kradel. Ali zasačili so ga hitro in oddali sodniji.

Pod vagon prišel je v Mariboru delavec Miha Koller. Odtrgalo mu je desno nogo in prste desne roke. Smrtono varno ranjenega so odpeljali v bolnišnico. Tam je nesrečnež čez par dni umrl.

Suknjo ukradel je nekdo Jakobu Domainko v Mariboru. Tat je suktnjo takoj zastavil. Čez par dni so tata vjeli; piše se Peter Farcher in je doma iz velikovškega okraja.

Surovež. Rudar Juri Jazbinšek v Hrastniku pretepel je svojo ženo in svojo mati; zadnji je tudi rebro zlomil. Grozil je z nožem, da so ga morali orožniki aretirati.

Mladi tat. Pekovski učenec Rudolf Sulka v Velenju ukradel je raznim osebam denarja za skupno 200 K. Oddali so ga šoštanjski sodniji.

Zaradi žensk sta se škregala pri Vranskem fanta Mahor in Kobjič. Mahor je svojega nasprotnika z nožem smrtono varno ranil.

Nogo zlomila se je vsled ledenega pota gospa Marija Jelinek v Mariboru.

Vlomi in tatvine. V Brežicah so vlomili tatovi pri trgovcih Uršic in Lipaj ter ukradli 150 kron denarja in mnogo blaga. Nadalje so tatovi vlomili v „narodni dom“ in ukradli 100 K denarja ter mnogo smodk in cigaret — V Verstniku ukradel je postopač Janez Repinc posest-

niku Mihi Hrastnik 35 K denarja in mesa ter obleke za 120 K. Tata so vjeli in zaprli.

Konj udaril je hlapca Janeza Ugot na sejmu v Teharjih in ga je težko ranil.

Pazite na deco! Viničarka Helena Kecek v Hrastovcu pustila je svoje 5 letno hčerko in 1 letnega sinčka sama doma. Otroci so prišli do užgalic in so se z njimi igrali. Tako se je postelja vnela. Sinček je bil v dimu zaduščen; komaj da so hčerko rešili.

Aretirani in zopet ubegli ropar. Te dni so na postaji Videm izpoznali in vjeli znanega roparja Dušana Svetanovič. Zaprli so ga v čakalnico in poslali po orožnike. Ali ko so orožniki prišli, je Svetanovič že iz čakalnice pobegnil.

Rada pijeta delavca Franc Lorber in Jože Zemljak. Zadjnič sta ukradla posestniku Mohorko v Kočiči 70 l najboljšega vina, sosedu Lubeju pa vina ter slivovke. Prazni sod sta zopet z vodo napolnila.

Iz Koroškega.

Prve žrtve klerikalnega poloma.

V „Bauernzeitung“ priobčil je neki klerikalni kmet sledeči zanimivi članek: „Postopanje zastopnika klerikalne central-kase, prvaškega advokata dra. Brejca sili mi pero v roko, da javnosti naznamim, kako delajo ti pravi klerikalni voditelji in mogotci s svojimi kmetskimi člani. Doslej široka javnost pač še ni izvedila, koliko nesreče in bede so Weiss, Kayser in njih pomagači že prinesli in svarilo naprednih listov je bilo opravičeno: Pazite, mislite na ženo in otroke! Ze je prišlo več posestnikov zaradi klerikalne centralkase ob hišo in zemljo. Neusmiljeno vlagar dr. Brejc tožbe na plačilo članskega deleža 1000 kron. Kmetske člane central-kase se prisili, da takoj svoja posojila plačajo; storili so to tudi in žrtvovali vse; zdaj se jih pripusti z ženo in otroci njih usodi... Kot klerikalni strankar si usojam sedaj sledeče vprašanje staviti: Ako manjka danes za saniranje central-kase še več kot 1½ milijonov kron, zakaj pri-jema dr. Brejc le male kmete za vrat? Klerikalno društvo sv. Jožefa in knjižnica sv. Jožefa imata dolg od 300.000 do 400.000 kron; zakaj dr. Brejc te ne prime? Opat kloštra Tanzenberg dolguje čez 200.000 kron; zakaj ne zahteva dr. Brejc te svote nazaj? Zakaj se podi malega kmeta od njegove domačije, velikim dolžnikom pa se ne skrivi niti lasu? Z malimi svotami, ki se jih vzame malemu kmetu, se ne more dosti napraviti; te svote ne bodejo niti račune dra. Brejca poravnale. Z velikimi svotami opata in klerikalnih društev pa bi se lahko mnogo nazaj plačalo.

Ja, obljubovalo se je kmetom, da se jim ne bode ničesar zgodilo; zdaj pa pride žrtve za žrtvijo. Ja, klerikalci so bili veliki obljubovanju, vse samo zato, da so ljudem pesek v oči trosili... Jaz kot pristaš klerikalne stranke smatram za svojo dolžnost, svoje somišljenike na resnično stanje v central-kasi opozarjati. Opozarjam, da bode doslej ob njih posestvo spravljenim kmetom šestotero drugih sledilo. Klerikalni kmetje, ne pustite se še drugič na lim spraviti!

Koroški deželni zbor.

Dne 11. januarja se je otvoril deželni zbor. Deželni glavar Leopold pl. Aichelburg Labia je poslanca pozdravil in se spomnil raznih umrlih moč. Deželni odbor je predložil 73 poročil, med njimi 11 postavnih načrtov. Omenimo le sledeče: postava glede bikoreje, razne postavbe glede regulacije gorskih potokov in velevažna postava glede vodnih pravic. De-narni položaj dežele v sedanjem trenutku seveda ni posebno ugoden. Dohodki dežele so vedno manjši, izdatki pa rastejo z vsakim dnevom. Obljubljena državna pomoč je še vedno izostala. Tako se godi sicer tudi vsem drugim deželam v Avstriji. — Rokodelska razstava, ki se je ure-ničila preteklo leto, je dokazala prav lep raz-tek domače obrtnije. — Mnogo je trpelo koroški kmetijstvo v zadnjih letih. Komaj se je kmetij-stvo malo utrdilo in pozabilo hude posledice lanske suše, ko je že zopet nastopila živinska kuga na gobcih in parkljih in je vstavila ves dovo-

promet z živino. Leta dolgo še bode koroška dežela čutila to nesrečo. — Gospa Ana pl. Zimmermann je zapustila koroški deželi vse svoje premoženje v določene dobrodelne namene. — Glavar je pozdravil tudi novega nadškofa dra. Kaltner, ki ima kot virilist v deželnem zboru sedež. Istotako je s posebnim veseljem pozdravil doslednega deželnega predsednika barona Heina, katerega so hoteli prvaški hujskači vreči, kar se jim pa ni posrečilo. Svoj govor je končal deželni glavar s trikratnim „hoch“ klicom na cesarja. Nato je pozdravil deželni predsednik v imenu vlade navzoče poselce.

Druga seja dne 12. januarja se je pečala z izvolitvijo posameznih odborov in odsekov. — Na seji dne 16. januarja se je razne predloge glede deželno-kulturnih del odseku izročilo. Istotako na seji dne 17. januarja.

Deželni proračun, kakor se je predložil deželnemu zboru, kaže v kritju in v potrebah naslednje svote: deželno zastopstvo 69.554 K; uprava 286.212 K (kritje 8199 K); javna varnost in vojaški izdatki 97.935 K (6.700 K); javne zgradbe 1.014.399 K (69.751 K); šolstvo 3.082.235 K (187.897 K); kmetijstvo 420.811 K (168.114 K); zdravilstvo in dobrodelstvo 1.428.353 K (504.226 K); pasivne obresti 67.000 K (aktivne 2111 K); razno 49.350 K; kreditne operacije 102.710 K; doklade, takse itd. 32.410 K (4.865.226 K); skupne potreščine znašajo torej 6.651.479 K, skupno kritje pa 5.790.089 K. Tudi na Koroškem se opazuje živo potrebo, da bi država enkrat deželam pomagala in jih iz splošne gospodarske krize rešila. Seveda to zaradi češko-slovsanske narodne hujskarije tudi v tem letu ni pričakovati.

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Rožek so napredni kandidati v vseh treh razredih zmagali. Rožna dolina še ni in ne bode nikdar pod jarmom črnih hujskačev. Živeli vrli, zvesti volilci!

Galicija. Pišejo nam: Dne 7. januarja je napravila domača gasilna družba (Feuerwehr) v gostilni Teyrowski privraket od svojega obstanka plesni venček, ki je bil prav dobro obiskan. Razun domačih prišli so ljubi gostje iz Grabštanja, Miklaunzhofa in Železne Kaple. Plesalnica je bila prav lepo okinčana in z lepimi podobami kakor tudi zastavami in znamenjem gasilcev oplešana. Čisti dobiček je društvu srčno privoščeno, ker to društvu je ustanovljeno le v korist vsega ljudstva. Akoravno v zadnjem času prav dobro uspeva, bilo bi želeli, da bi k temu društvu še več udov — posebno posestniki ali njihovi sinovi — pristopilo, ali pa se kot podporniki udeležili, ker gasilno društvo ne potrebuje samo moči za vaje in delo, ampak tudi denarja za mnogovrstne izdatke gasilnega orodja. Zdaj šteje galsko gasilno društvo že okoli 40 vrlih udov. Upamo, da jih bo v kratkem saj 50 šteje. Društvenemu vodstvu kakor vsem udom srčni „Gut Heil!“

Galicija. Pišejo nam: Pod vodstvom tukajšnega gosp. nadučitelja se je ustanovilo pred nekaj časom pevski krog (Sängerrunde), ki šteje dobre glasove in res prav lepo poje. Upamo, da se bo tudi pevsko društvo znanprej tako vrlo držalo, kakor dozda; saj lepo petje vsak rad posluša in to tudi kaže izobrazbo. Galicija torej res napreduje!

Galicija. Piše se nam: V zadnji seji tukajšnega naprednega občinskega zastopa se je sklenilo, da se znanprej pri obisku mrličev (Leichenwachen) gostem ne sme več dati žganja ali drugih opojnih pijač, ker se skoraj vsakokrat pri takih žalostnih prilikah more videti, da veliko ljudi — posebno mladina — ne pride moliti v blagor rajnega, ampak le da dobi kaj za piti in da se godijo potem reči, ki se gotovo ne združijo z žalostnim dogodkom. Koliko denarja košta posamezne posestnike ali tiste, katerim umrje kak sorodnik, pijača, ki jo daruje ljudem! In taki stroški so čisto nepotrebni, če se pomisli, da se dandanes denar tako težko prisluzi. Če hoče priti kdo molit, bo šel tudi brez da dobi kaj zato! To je res prav pameten sklep! Marsikateri bo morebiti zavoljo tega majal z glavo in bo rekel, da to ni prav; ali če bo pa prav premislil celo stvar, bo rekel, da je ta sklep le v blagor ljudstva, katerem se tako dovolj slabo godi.

Iz Kotmarovasi se nam piše: Našim klerikalcem se majoje tla; njih stranka se pri nas dan za dnevom bolj krči. Marsikateremu so se že oči odprle in noče biti več suženj klerikalstva. Da bi rešili prvaštvo, ustanovili so pred par leti Ciril-Metodovo podružnico in izvolili za predsednika eks-župana Matijo Prosekarja. Dočim je imela ta podružnica preje več kot 100 udov, jih danes nima niti dosti za odbor. Mnogo je klerikalcem tudi škodovalo, da je privrandal k nam župnik J. Ebner. Ta junak je mislil, da bode spravil celo župnijo pod svojo komando. Podučevati je začel kakih 30 pevcov; zdaj ima le še enega pevca in tudi ta bi ne hodil v cerkev peti, ako bi ne bil dobro plačan. Nadalje je ustanovil Ebner hranilnico in posojilnico nasproti naši izvrstni „Vorschusskassa.“ Misli je, da bode s tem naprednjakom škodo napravil. Pa se je zmotil. „Vorschusskassa“ ima vsak dan večji promet; danes ga ima že 120.000 K, dočim je dosegla klerikalna posojilnica komaj 15.000 K prometa. Na ta način se bode kmalu še ta peščica klerikalcev izgubila. Da bi zamogli potegniti svoj politični voz iz blata, ustanovili so klerikalci podružnico „Slov. straže“ in so zanjo lovili ljudi na lim. Najbolj se je trudil in je beračil denar Martin Waldhauser; agitiral je kar po potih in letal od hiše do hiše. Kakor cigan je beračil težko prislužene kronice. Tinček, ali ni škoda za čevlje, ki jih po nepotrebnem trgaš? Skrbi raje za svoj dom in pomagaj očetu pri delu. Mi nimamo za to klerikalno društvo nobenega vinarja in ostanemo napredni Korošci!

Pogorelo je gospodarsko poslopje kmetu Pongerle v Gaggerweru. Več požarnih bramb je ogenj omejilo. Škoda je prav velika, ker je zgorelo tudi 24 svinj. Zažgal je baje nalašč neki hlapec, katerega so zaprli.

Nepojasneni slučaj. V celovško bolnišnico so prinesli uradnika pl. Ankershofen s težko rano od strela. Doselej se še ne vè, je-li se je zgodila nesreča, napad ali samomorski poskus.

Zastrupiti se je hotela v Beljaku neka gospodična H. zaradi bolezn. Našli so jo še pravočasno in je upati, da okreva.

Ustrelila se je v Fürnitzu 20 letna hčerka posestnika Rumpf. Vzrok samomora ni znan.

Tatvine. V Celovcu ukraden je bil neki kontoristinji kovček z obleko za 150 K. V sv. Rupretu so hoteli tatovi kovček za 3 K prodati. — Natakari pri krčmarju Lager v Celovcu ukradel je neznanec več zlatnine ter drugih predmetov. — Istotako je ukradel nekdo neki inženirjevi ženi v Celovcu precej zlatnine. V tem slučaju dolžijo tatvine neko bivšo dekle.

Obesil se je v Sirtitzu vulgo Rennfurnter Hansl; nesrečnež je bil skoraj slep in vsled tega ni mogel več dela dobiti.

Zapri so v Beljaku pekovskega učenca Štefana Lizitar zaradi raznih tatvin.

Tatvina. Kučijaž Lovre Kramel v Sachsenburgu ukradel je dve uri in verižici ter je potem pobegnil.

Pobalinstvo. V Himmelbergu se je vtihotapil neznan fantalin v županov hlev in je lepemu konju prizadajl z nožem več hudih ran.

Slepar. V Beljaku so zapri nekega asistenta državne železnice; ponaredil je podpis in skušal na ta način železnico za 6000 K oškodovati.

Gorelo je pri trgovcu Tomsche v Beljaku. Gasilci so ogenj hitro omejili.

Smrtna nesreča. Lesni delavec Juri Maier pri Tauchenju je ponesrečil; padel je težki kos lesa nanj. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

Sovrašтво. V Mettersdorfu razbil je posestnik Steinwender sosedu Stuckli 15 šip. Vzrok je staro sovrašтво.

Železničarjeva smrt. V sv. Vidu n. G. prišel je železničar Jožef Oberdorfer pod mašino brzovlaka, ki je nesrečneža popolnoma na kosce raztrgala.

Lep oče! V Goričah pretepel je neki posestnik svojo ženo. Ker se je njegov sin za mater potegnul, vzal je oče nož in sunil sina v trebuh ter ga hudo ranil.

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

P. n. inzerentom!

Znana je priljubljenost in razširjenost našega lista, ki je največji in najcenejši slovensko pisani tednik. Gotovo ima tudi največjo naklado. Vsled tega je umevno, da se „Štajerc“ kot inzeratni list najbolj obnese. Največje firme postale so že z velikim uspehom naši inzerenti. Z novim letom smo inzeratno tarifo nekaj spremenili. Razni vzroki pa so nas zopet prisilili, da opustimo računanje inzeratov po vrsticah in da vpeljemo računanje po prostoru, kakor je bilo že preje v navadi. Odslej velja za inzerate sledeča tarifa:

1 stran	kron 80—;
1/2 strani	40—;
1/4 „	20—;
1/8 „	10—;
1/16 „	5—;
1/32 „	2 50;
1/64 „	1—.

Pri večkratnem inzeriranju in pri večjih naročilih veljajo seveda še posebne določbe z večjimi popusti.

Prosimo p. n. inzerente, naj nas blagovolijo i znanprej počastiti s svojimi prijaznimi naročili!

Uprava „Štajerca.“

Tako dober in zdravilen

je neoporečno navadni lebertran, se vendar ne more tajiti, da ga večina ljudi, ravno tako otroci kakor odrasli, zaradi njegovega okusa in duha ne morejo vzeti. Scottovo lebertran-emulzijo pa, pri kateri so lastnosti in vrednosti lebertana še z dodatki izboljšani, vzame večina ljudi prav rada in jo tudi pri daljši rabi dobro prenese. Trikrat na dan

Scottova emulzija

dalje časa redno vzeta, spremeni blede otroke, ki nimajo veselja za jesti, v vesela gibčna bitja

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“ je, ki je že čez 35 let vpeljana in jamči za dobroto in vpliv. Cena originalne steklenice 2 K 60 h. — Se prodaja v vseh apotekah.

Ali se splača delati gnojnične jame?

(Nadaljevanje in konec.)

Da torej dobimo približne številke, koliko scalnice da naša živina, vzemimo na dan poprečno pri konju 5 litrov, pri govedu 15, pri ovci 2 1/2, in pri svinji 4 litre.

Po Wolfu vsebujejo različne scalnice v procentih (% = odstotkih):

Vrsta scalnice	dušika	kalijs	fosforove kisline	magnezije	apna	vode	ostanek pri izbi- povanju
govejska	0.58	0.49	—	0.04	0.01	93.8	6.2
konjska	1.55	1.50	—	0.24	0.45	90.1	9.9
ovčja	1.95	2.26	0.01	0.34	0.16	87.2	12.8
svinjska	0.43	0.88	0.07	0.08	—	95.7	4.3
starejša gnojica	0.15	0.49	0.01	0.04	0.03	98.2	1.8
srednje zreli hlevski gnoj	0.50	0.63	0.26	0.18	0.70	75.0	25.—

V erem letu torej znaša množina scalnice okroglo: pri govedu 4500 litrov in vsebuje približno 26 kg dušika, 22 kg kalijs; pri konju 1800 litrov in vsebuje približno 28 kg dušika, 27 kg kalijs; pri svinji 1400 litrov in vsebuje približno 6 kg dušika, 11 kg kalijs, 1 kg fosforove kisline; pri ovci 900 litrov in vsebuje približno 18 kg dušika, 20 kg kalijs, 0.10 kg fosforove kisline.**

Stvar dobiva čim dalje resnejši značaj, če pomislimo, da ta dušik in kalijs v našem slučaju ravno tisti snovi, ki jih kupujemo ali v obliki čilskega solitra ali pa v obliki žvepleno kislega amonijaka, oziroma v obliki kajnita ali 40% kalijeve soli.

Če preiskujemo (v naslednji tabeli navedene) pridelke na vsebino dušika, kalijs in fosforove kisline, najdemo sledeče množine:

Na primer:	dušika (N)	kalijs (K)	fosforove kisline (P, O.)
v 100 kg sena	1.50 kg	1.32 kg	0.41
v 100 kg krompirja	0.34 „	0.02 „	0.16
v 100 kg pšenice	2.00 „	0.50 „	0.80
v 100 kg rži (žit)	1.70 „	0.50 „	0.80
v 100 kg ječmena	1.60 „	0.40 „	0.70
v 100 kg ovs	1.90 „	0.40 „	0.60

Dušik, kalijs in fosforova kislina so pa po svojem bistvu vedno enaki, bodisi, da so v zemlji, ali v rastlinah, ali v živalih, ali gnojnicah ali v umetnem gnojilu.

V letni množini scalnice nahajajoči dušik in kalijs (da ne govorimo dalje o fosfor. kislini)